

v a h v e m p i a YHDESSÄ

Lapsen tuki
varhaiskasvatuksessa
Opas varhaiskasvatuksen
työyhteisöille

Julkaisija: Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi
Hankepäällikkö: Siv Lundström (siv.lundstrom@abo.fi)
Hanketyöryhmä: Sanna West, Cilla Nyman,
Åsa Stolpe-Dahlbäck ja Petronella Bergfors
Taitto ja mediatuotanto: Petronella Bergfors ja Stefan Westergård
Rahoittaja: Opetushallitus
Julkaisuvuosi: 2025
CC: BY, NC, SA

Tervetuloa tutustumaan Vahvempia yhdessä -hankkeeseen!

Tämä opas on koottu Vahvempia yhdessä
-täydennyskoulutushankkeen materiaalista.

Oppaasta löydätte oppimisen tavoitteet,
oppimismateriaaleja sekä vertaisoppimistehtäviä,
joita varhaiskasvatuksen työyhteisöissä voidaan hyödyntää
lapsen tuen parissa työskentelyyn.

SISÄLLYS

Yleiset tavoitteet.....	5
Ohjeet.....	5
Moduuli 1	
Lapsen tuki.....	7
Moduuli 2	
Lapsen tuen toteuttaminen.....	11
Moduuli 3	
Inklusiivinen oppimisympäristö.....	15
Moduuli 4	
Yhteinen pedagoginen tehtävä.....	19

YLEISET TAVOITTEET

Osaamisen vahvistaminen ja yhteisen näkemyksen luominen lapsen tuesta sekä siitä, miten yleistä, tehostettua ja erityistä tukea toteutetaan varhaiskasvatuksessa.

Täydennyskoulutus pohjautuu varhaiskasvatustlain pykälään lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisesta sekä vuonna 2022 uudistetuille Varhaiskasvatussuunnitelman perusteille.

Koulutuksen kohderyhmää ovat varhaiskasvatuksen opettajat, lastenhoitajat ja muut lapsen tuesta vastaavat.

OHJEET

Vahvempia yhdessä -täydennyskoulutus on jaettu neljään moduuliin.

Jokaiseen moduuliin kuuluu oppimisen tavoitteita, oppimismateriaalia ja vertaisoppimistehtäviä.

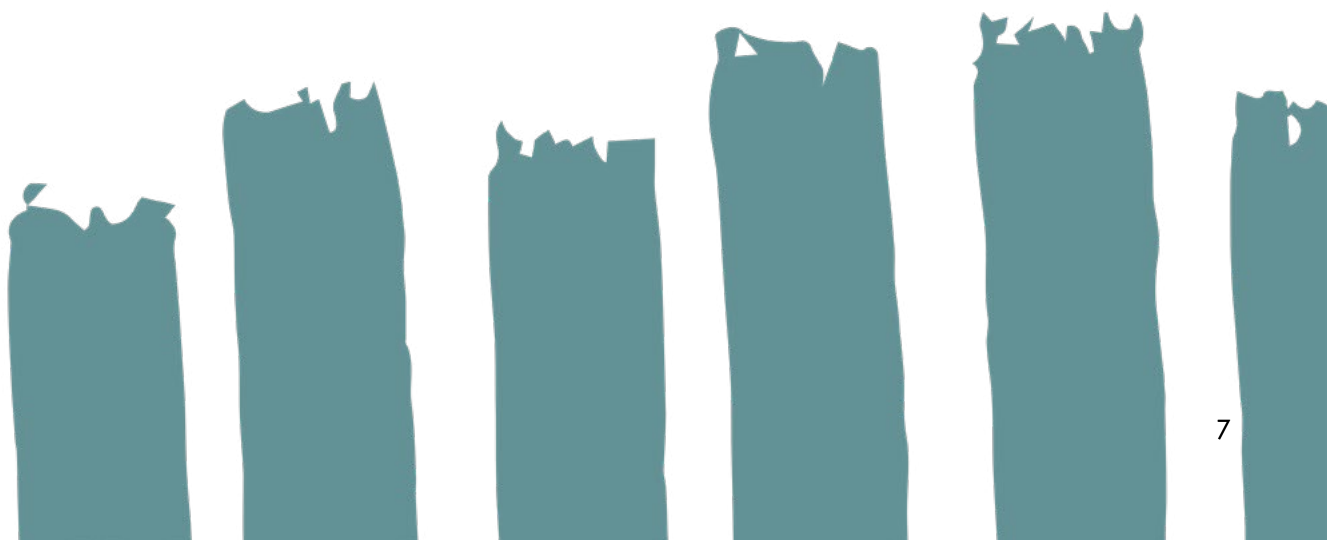
Aloittakaa tutustumalla oppimisen tavoitteisiin. Oppimismateriaaleihin voitte tutustua joko itsenäisesti tai yhdessä.

Varatkaa tämän jälkeen aikaa yhteiselle keskustelulle vertaisoppimistehtävistä.

Moduuli 1

Lapsen tuki

- Mitä lainsäädännössä ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa sanotaan lapsen tuesta?
- Mitä yleisellä, tehostetulla ja erityisellä tuella tarkoitetaan?
- Miten oppimiskäsitys, näkemys lapsesta ja arvopohja vaikuttavat tuen toteuttamiseen?
- Mitä tarkoitetaan kaikkien lasten oikeudella tukeen riippumatta lasten tarpeista tai erityislahjakkuudesta?

Osaamistavoitteet

- Yleiskuvan muodostaminen täydennyskoulutuskokonaisuuden työtavoista ja teemoista
- Ohjausasiakirjojen lapsen tukea koskevien säädösten ja niiden vaikutusten tunnistaminen käytännön työssä.
- Vertaisoppimiseen tutustuminen työtapana
- Ryhmän täydennyskoulutusta koskevien tavoitteiden täsmentäminen

Oppimismateriaali

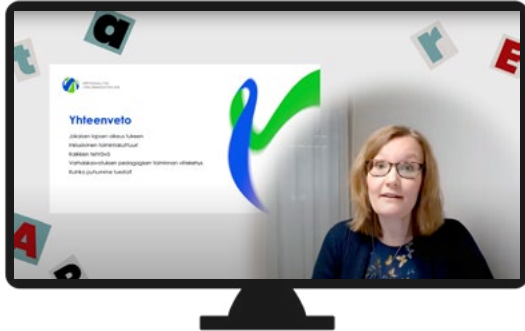
Arvopohja – toimintamme perusta

Podcast on ruotsiksi
(kesto 30.49)

[Tekstivastine suomeksi](#)

Materiaali

Tuki lapsen kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille
Video (kesto 21:35)

Lapsen oikeus tukeen
Video (kesto 30:21)

Vertaisoppimistehtävät

- Millainen arvopohja, toimintakulttuuri, oppimiskäsitys ja näkemys lapsesta ohjaa toimintaamme? Kuinka ne näkyvät käytännön toiminnassamme?
- Ohjausasiakirjat antavat suuntaviivoja lapsen oikeudesta tukeen. Millaisia ajatuksia asiakirjojen suuntaviivat herättävät?
Mitä muutoksia pidämme hyvinä?
Jäikö jokin asia mietityttämään?
- Kaikilla lapsilla on oikeus tukeen. Mitä meidän tulisi kehittää toiminnassamme voidaksemme paremmin tukea erityislahjakkaita lapsia tai lapsia, joilla on haasteita? Mikä toimii jo nyt hyvin?

Moduuli 2

Lapsen tuen toteuttaminen

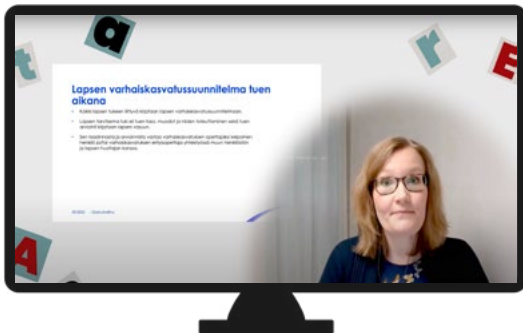
- Mitä on tärkeää huomioida lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa? Kuinka lapsen tuen tarpeesta tulee viestiä?
- Lapsen kehitysmahdollisuuksien tunnistamisen merkitys
- Ovatko lapset vaativia vai onko ympäristö lapsille vaativa?
- Miten lapsen tukea voidaan toteuttaa yksikön toiminnassa?
- Miten lapsen tuki on rakennettu ja millaisia kokemuksia siitä on saatu muissa kunnissa?

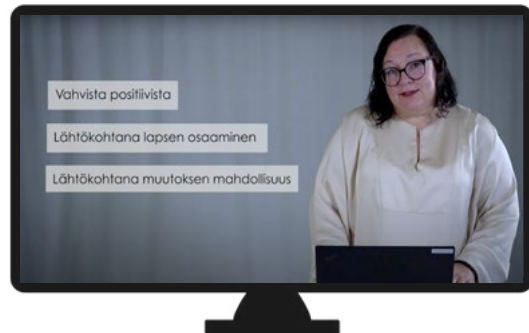
Osaamistavoitteet

- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kuuluvien asioiden ja lapsen tuen dokumentoinnin keinojen tunteminen
- Erialaisten lasta koskevien näkemysten ja niiden työhön liittyvien vaikutusten pohtiminen
- Inspiroituminen muiden kuntien lapsen tukea koskevasta työstä

Oppimismateriaali

**Lapsen varhais-
kasvatussuunnitelma**
Video (kesto 14:54)

**Näenkö lapsen, jolla on
haasteita vai lapsen
haastavassa ympäristössä?**
Video (kesto 24:10)

Oppimismateriaali

Tuki lapselle
– kokemuksia Raaseporista
Video (kesto 16:36)

Tuki lapselle
– kokemuksia Pedersörestä
Video (kesto 16:36)

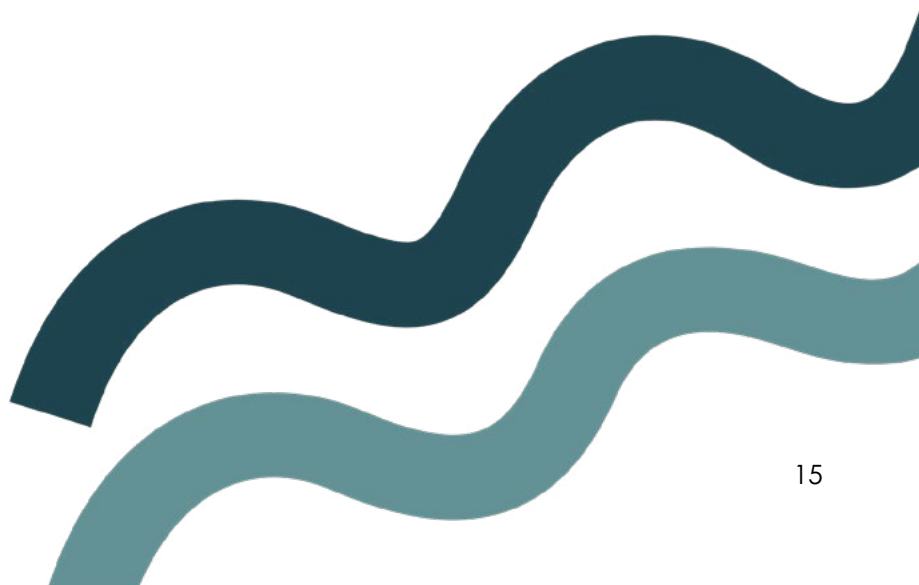
Vertaisoppimistehtävät

- Mitä on tärkeää huomioida lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa?
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa tavoitteita ei aseteta lapselle vaan henkilöstön pedagogiselle toiminnalle. Mitä itse ajattelemme tästä, ja miten periaate on huomioitu omassa yksiköissämme?
- Näkemyksemme yksittäisestä lapsesta vaikuttaa työhömmä ja tapaamme puhua ja kirjoittaa lapsesta. Mitä tämä merkitsee käytännön työssämme? Onko tapaamme viestiä lapsista ja heidän tuen tarpeistaan tarpeen kehittää?
- Millaisia ajatuksia kokemukset Raaseporista ja Pedersörestä herättävät? Onko esiin nostetuissa kokemuksissa jotain, josta saattaisi olla hyötyä myös teidän kunnassanne?

Moduuli 3

Inklusiivinen oppimisympäristö

- Mitä inklusiolla tarkoitetaan?
- Millainen on inklusiivinen oppimisympäristö?
- Miten fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen oppimisympäristö vaikuttavat lapsen tukeen?
- Tiimin merkitys inklusiivisessa toiminnassa

Osaamistavoitteet

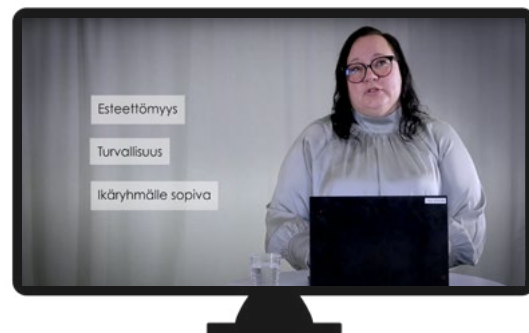
- Inklusiokäsitteen ja inklusiivisten työtapojen merkityksen tunteminen
- Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön merkityksen ymmärtäminen inklusiolle

Materiaali

Inklusio varhaiskasvatuksessa

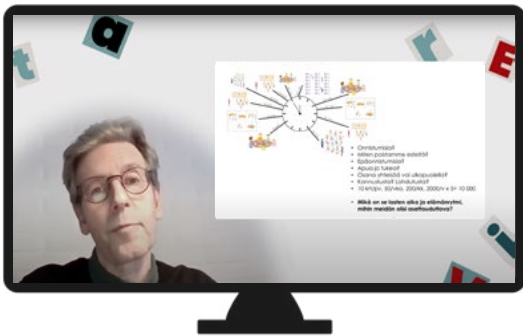
Video (kesto 22:50)

Fyysisen oppimisympäristön merkitys lasten osallisuudelle ja oppimiselle

Video (kesto 16:09)

Oppimismateriaali

Oppimisympäristön psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuksien vaikutus lapsen tuen ja inklusion toteuttamiseen
Video (kesto 27:49)

Miten inklusiosta puhutaan lasten kanssa
Video (kesto 16:38)

Vertaisoppimistehtävät

- Jokainen valitsee kolme, Päivi Pihlajan inklusiota käsittelevässä luennessa esiin nostettua ajatusta:
 - Huutomerkki:** Jotain mielestäsi tärkeää
 - Kysymysmerkki:** Jotain epäselväksi jäänyttä
 - Sydän:** Jotain, josta pidit erityisestiKeskustelkaa valinnoistanne yhdessä.
- Mitä konkreettisia, ryhmänne lapsia tukevia neuvoja video-materiaali tarjosi
 - fyysisestä oppimisympäristöstä?**
 - psyykkisestä ja sosiaalisesta oppimisympäristöstä?**
 - inklusiivisesta ilmapiiristä?**
- Nousiko materiaalista esille tapoja, joilla voisitte tiimissänne vahvistaa omia inklusiivisia ajattelu- ja työskentelykäytänteitänne?

Moduuli 4

Yhteinen pedagoginen tehtävä

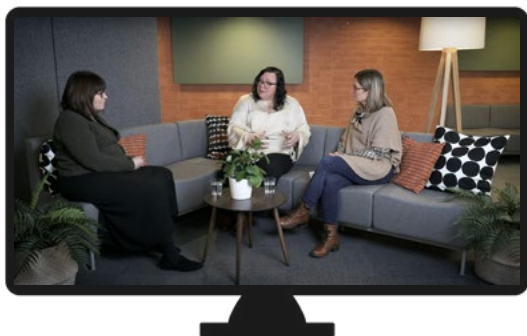
- Lapsen tuki tiimin yhteisenä pedagogisena tehtävänä
- Ammatillisten keskustelujen johtaminen ja miten lapsen tukea voidaan vahvistaa keskustelemalla
- Selkeän sisäisen ja ulkoisen tiedonvälityksen merkitys
- Hyvän huoltajasuhteen ja -kommunikaation merkitys
- Lapsen tuen pohtiminen ja yhteisen tukinäkemyksen muodostaminen omassa kunnassa

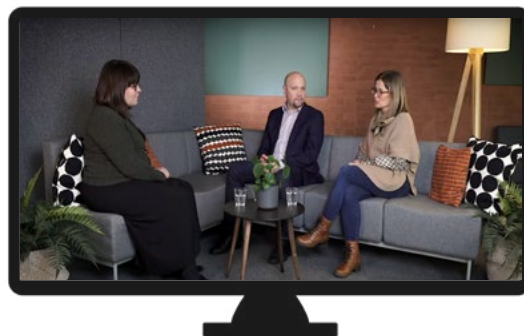
Osaamistavoitteet

- Yhteisen pedagogisen tehtävän ja sen merkityksen pohtiminen
- Erialaisten ammatillisten keskustelujen esiin nostaminen ja henkilöstön rooli keskusteluissa
- Keskeisten, tiedonvälitystä koskevien suuntaviivojen tunteminen
- Lapsen tuen pohtiminen ja yhteisen näkemyksen muodostaminen omassa kunnassa

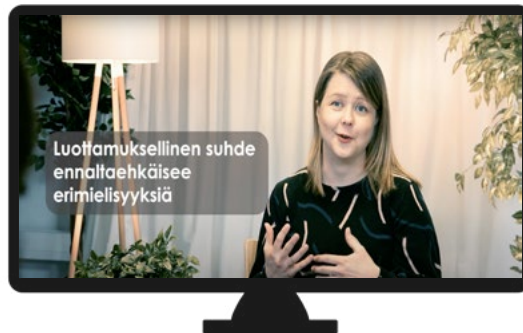
Oppimismateriaali

**Yhteistoiminta ja
ammattilliset keskustelut**
Video (kesto 24:20)

**Tiedonvälitys
varhaiskasvatuksessa**
Video (kesto 34:27)

Hyvän suhteen ja kommunikaation merkitys vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa

Video (kesto 21:34)

Vertaisoppimistehtävät

- Miten eri ammattilaiset tiimissänne voivat myötävaikuttaa toimintanne kehittämiseen? Kertokaa esimerkkejä!
- Pohtikaa lasten, kollegoiden, huoltajien tai muiden ammattiryhmien kanssa käymiänne onnistuneita ammatillisia keskusteluja. Mitkä seikat tekivät keskusteluista onnistuneita? Jakakaa kokemuksianne.
- Millaisia ajatuksia tiedonvälitystä koskeva video herätti lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa käyttämistänne ilmauksista ja tavoistanne viestiä arjen tilanteista?
- Pohtikaa, miten luotte ja ylläpidätte hyvää huoltajasuhdetta. Toimitteko tietoisesti tietyllä tavalla? Miten haluaisitte kehittää yhteistoimintaa huoltajien kanssa?

"Koulutuksen anti yllätti positiivisesti: se tarjosi niin 'uusia ajattelutapoja', uutta inspiraatiota kuin ahaa-elämyksiä.

Sekä itsetuottamus että lasten varhaiskasvatussuunnitelmia koskeva osaaminen ovat kehittyneet, ja olemme nyt takuulla parempia kysymään neuvoa toisiltamme ja tukemaan toisiamme."

– Täydennyskoulutukseen osallistunut

S

Kiitos!

Vahvempia yhdessä -hanketta on rahoittanut Opetushallitus. Toimintavuosien 2022–2024 aikana CLL on toteuttanut kaksikielisen täydennyskoulutuksen kahdesti, ja siinä on ollut mukana yhteensä 520 osallistujaa 7 kunnasta.

A

